

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ»
 КАФЕДРА _____ філософії _____
 (повна назва кафедри)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з навчально-виховної роботи

Галина ЄВСЄЄВА

2021 року

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Релігієзнавство

(назва навчальної дисципліни)

спеціальність _____ 051 «Економіка» _____
 (шифр і назва спеціальності)
 освітньо-наукова програма _____ «Економіка» _____
 (назва освітньої програми)
 освітній ступень _____ доктор філософії _____
 (ступень)
 форма навчання _____ денна _____
 (денна, заочна, вечірня)
 розробник _____ Тетяна ГРЕБІННИК _____
 (прізвище, ім'я, по батькові)

1. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Правильне орієнтування навколо релігійно-церковних питань як теоретичного, так і практичного характеру – необхідна умова гуманітарної освіченості фахівця будь-якого профілю, він повинен мати уявлення про духовну спадщину людства, загальнолюдські цінності, зосередженні у ученнях світових релігій.

Дисципліна «Релігієзнавство» надає здобувачам можливість розуміти основні етапи формування світових релігій, сутність феномену релігії, усвідомити складність соціальних стосунків у державі і застосовувати знання про релігійні організації України та світу в практичній діяльності.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	Години	Кредити	Семестр	
				IV
Всього годин за навчальним планом, з них:	90	3		90
Аудиторні заняття, у т.ч:	30			30
лекції	16			16
лабораторні роботи	-			-
практичні заняття	14			14
Самостійна робота, у т.ч:	60			60
підготовка до аудиторних занять	10			10
підготовка до контрольних заходів	18			18
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	32			32
підготовка до екзамену	-			
Форма підсумкового контролю				залік

3. СТИСЛИЙ ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни передбачає формування системи знань про релігійні феномени, закони та механізми виникнення та функціонування релігії, її основні типи та форми. Релігієзнавство повинно сприяти подоланню стереотипних уявлень про релігію як арену боротьби, протистояння, виникнення конфліктів та утвердженню в суспільній свідомості її розуміння як засобу інтегрування інтересів соціальних суб'єктів, досягнення громадського миру, соціальної та національної злагоди, консенсусу та концепції гуманітарної освіти.

Завдання дисципліни:

- отримання уявлень про основні світоглядні позиції (теїзм, атеїзм);
- засвоєння здобувачами структури релігії, основних етапів розвитку релігії та релігієзнавства;
- засвоєння основних релігієзнавчих категорій: релігійна віра та культ, релігійний обряд, релігійна символіка та догмат;
- аналізування основних типів релігійних організацій;
- навчання оцінювати права та обов'язки особи стосовно її свободи та відповідальності у відношенні до релігії.

Пререквізити дисципліни: теоретичні знання та практичні вміння набуті під час вивчення дисциплін за профілем попередніх рівнів вищої освіти

Постреквізити дисципліни: набуті знання та вміння з дисципліни становитимуть фундамент подальшої науково-педагогічної діяльності здобувача освіти.

Компетентності :

Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Заплановані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен

Використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства.

Методи навчання: словесні (пояснення, діалог, бесіда) і наочні (демонстрація, презентація), метод проблемного викладу.

Форми навчання: групові, колективні.

4. СТРУКТУРА (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб.	с/р
Змістовий модуль 1. Сутність релігієзнавства в сучасному світі					
Релігієзнавство як гуманітарна наука. Сучасне релігієзнавство.	6	2			4
Релігія як світосприйняття людини. Походження релігії.	10	2	2		6
Міфологія. Містика. Особливості релігійної свідомості.	10	2	2		6
Релігійна та наукова картина світу. Бог, його розуміння в різних релігіях.	12	2	2		8

Ранні форми релігії. Світові релігії. Буддизм.	12	2	2	8
Виникнення християнства. Напрямки християнства: католицизм та протестантизм.	12	2	2	8
.Православ'я. Іслам.	14	2	2	10
Сучасна ситуація релігій в Україні.	14	2	2	10
Разом за змістовим модулем 1	90	16	14	60
Усього годин	90	16	14	60

5. ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС

№ зан	Тема занять	Кількість годин
1	Релігієзнавство як гуманітарна наука. Сучасне релігієзнавство.	2
2	Релігія як світосприйняття людини. Походження релігії.	2
3	Міфологія. Містика. Особливості релігійної свідомості.	2
4	Релігійна та наукова картина світу. Бог, його розуміння в різних релігіях.	2
5	Ранні форми релігії. Світові релігії. Буддизм.	2
6	Виникнення християнства. Напрямки християнства: католицизм та протестантизм.	2
7	.Православ'я. Іслам.	2
8	Сучасна ситуація релігій в Україні.	2
Усього годин		16

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ зан	Тема занять	Кількість годин
1	Релігія як світосприйняття людини. Походження релігії.	2
2	Міфологія. Містика. Особливості релігійної свідомості.	2
3	Релігійна та наукова картина світу. Бог, його розуміння в різних релігіях.	2
4	Ранні форми релігії. Світові релігії. Буддизм.	2
5	Виникнення християнства. Напрямки християнства: католицизм та протестантизм.	2
6	.Православ'я. Іслам.	2
7	Сучасна ситуація релігій в Україні.	2
Усього годин		14

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Згідно з навчальним планом лабораторні заняття не передбачені.

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п/п	Вид роботи / Назва теми	Кількість годин
1	Підготовка до аудиторних занять	10
2	Підготовка до контрольних заходів	18
Опрацювання розділів, які не викладаються на лекціях:		32

3	2. <u>Сучасне релігієзнавство</u> . Свобода мислення та його форми.	2
	3. <u>Релігія як світосприйняття людини</u> . Соціальна роль релігії.	2
	4. <u>Походження релігії</u> . Богословській підхід до релігієзнавства.	2
	5. <u>Міфологія. Містика</u> . Релігії перших цивілізацій. Поняття етнічної релігії.	4
	6. <u>Особливості релігійної свідомості</u> . Основні напрямки релігійної філософії.	2
	7. <u>Релігійна та наукова картина світу</u> . Гуманізм та релігія. Атеїзм. Детермінація релігії.	4
	8. <u>Бог, його розуміння в різних релігіях</u> . Акрополь.	2
	9. <u>Ранні форми релігії. Світові релігії</u> . Подібність Святого Письма: Веди, Авеста, Дао де цін, Тора, Біблія, Коран.	2
	10. <u>Буддизм</u> . Відмінність буддизму від ведичної традиції за Святим Письмом Трипітака. Вплив буддизму на даосизм.	2
	11. <u>Виникнення християнства</u> . Вплив зороастризму на іудаїзм та християнство за Святим Письмом Авеста. Біблія.	2
	12. <u>Напрямки християнства: католицизм та протестантизм</u> . Реформація.	4
	13. <u>Православ'я</u> . Загальне в православ'ї та католицизму.	4
	14. <u>Іслам</u> . Вплив іудаїзму та християнства на іслам за Святим Письмом мусульман. Коран.	4
	15. <u>Сучасна ситуація релігій в Україні</u> . Свобода совісті в контексті становлення української державності.	2

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Методи контролю, які застосовуються при перевірці знань: усний, письмовий, а також методи самоконтролю та самооцінки.

10. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Змістовий модуль 1. Сутність релігієзнавства в сучасному світі

1	Систематичне відвідування лекцій (по 1 балу)	15
2	Конспект, який містить лекції викладача та самостійно опрацьовані джерела при підготовці до аудиторних занять та контрольних заходів	10
3	Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	30
3	Підготовка, виконання та захист реферату	15
4	Виконання контрольної роботи поточного контролю	30
		100

Бали за конспект:

10-9- конспект охайний та містить весь лекційний матеріал з релігієзнавства;

8-4- конспект неповний, в ньому відсутні декілька лекцій або питань для самостійної роботи;

3-1- конспект неохайний, неповний, відсутня більша кількість лекцій та завдань самостійної роботи.

Розділи програми, які не викладаються на лекціях опрацьовуються самостійно та захищаються здобувачем в усній формі. Відповіді оцінюються у **30** балів:

30-29 - глибоке розуміння суті релігії в сучасному суспільстві та можливості його застосування в умовах свободи совісті; вільне володіння категоріальним апаратом;

28-25 - вільна орієнтація в темі в цілому;

24-21 - вільна орієнтація в окремих загальних питаннях курсу

20-15 - неповне розкриття ґрунтовних проблем курсу, сутності та походження релігії;

14-10 - поверхневі знання з світових релігій та стану релігійності в Україні, суттєві помилки;

9-6 - низький рівень розуміння основних питань курсу; нездатність розкрити всі питання;

5-1 - часткове володіння категоріальним апаратом; грубі помилки у відповідях.

Підготовка, виконання та захист реферату оцінюється у 15 балів:

15-13 - чітко сформульована мета реферату з проблем релігієзнавства, розділи плану логічно пов'язані між собою, тема розкрита у повному обсязі.

12-10 Здобувач показує самостійність у формулюванні висновків, узагальнень. Правильно оформлені посилання та список використаних джерел;

9-6 - реферат містить помилки у оформленні; здобувач орієнтується у темі, але в окремих питаннях допускає помилки;

5-1 - у оформленні реферату допущені грубі помилки; студент частково володіє темою.

Підготовка та відповідь на практичних заняттях. Захист рефератів.

15 - здобувач володіє матеріалом, дає визначення, типології, посилається на приклади сучасних наук і основні питання релігієзнавства; реферат виконаний із врахуванням всіх вимог; здобувач показав вільне володіння матеріалом;

14-12 - здобувач в основному орієнтується в матеріалі, але допускає незначні помилки в оформленні, обізнаний з предметом; студент в цілому орієнтується у темі, але висновок не відповідає викладеному матеріалу;

11-9- здобувач лише частково розкриває питання, слабо в них орієнтується, погано ознайомлений із теоретичними питаннями курсу релігієзнавства та з процесами, що їх репрезентують;

8-5 – здобувач знає декілька термінів з релігієзнавства та вміє їх пояснити, невірно відповідає на питання, або недостатньо в необхідному обсязі предмету.

Виконання контрольної роботи поточного контролю оцінюється у 30 балів.

Контрольна робота проводиться у вигляді тестування і містить 30 тестових завдань. Правильна відповідь на тестове завдання оцінюється у 1 бал, якщо відповідь помилкова – 0 балів.

Підсумкова оцінка з дисципліни «Релігієзнавство» визначається як сума показників змістового модуля I.

11. ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика курсу передбачає відповідальність викладача і здобувача освіти, прозорість оцінювання, інформування та реалізацію політики академічної доброчесності.

При організації освітнього процесу здобувачі вищої освіти та викладачі діють відповідно до нормативної бази академії. Здобувачі мають дотримуватися правил поведінки на заняттях згідно Статуту Академії. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.

Порядок зарахування пропущених занять: пропуски занять реєструються викладачем у навчальному журналі. Кожне пропущене заняття має бути відпрацьоване, що передбачає відпрацювання лекційних та практичних занять методом підготовки реферативної роботи на тему, яка узгоджується з викладачем відповідно до тематики пропущених занять. У разі наявності невідпрацьованих пропусків занять аспірант не допускається до складання поточного та підсумкового контролю.

Обов'язкове дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти. Здобувачі мають керуватися у своїй діяльності Кодексом академічної доброчесності ПДАБА ПЛПМ 0812-001:2018, яким встановлено загальні моральні принципи та правила етичної поведінки, а саме:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації;
- надання згоди на перевірку письмових робіт здобувачів на антиплагиат за допомогою відповідного програмного забезпечення.

У випадку надзвичайних ситуацій (епідемії, пандемії, стихійного лиха, введення надзвичайного стану і т.д. здобувачі повинні дотримуватися правил поведінки, які встановлені відповідними інструкціями в ситуаціях, що наступили.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Академічне релігієзнавство України, історія і сьогодення: колективна монографія. - К.: УАР, 2006. - 244 с.
2. Дисциплінарне релігієзнавство. Навч. посібник / За ред. проф. А. Колодного. - Київ, 2010. - 219 с.
3. Енциклопедія освіти / За ред. В.Г. Кремень. - К.: Юрінком Інтер, 2008. - 1040 с.
4. Подольська Є.А. Кредитно-модульний курс з філософії: філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство. Навч. посібник. - К.: ЦНЛ, Інкос, 2006. - 624 с.
5. Релігієзнавство: Навч. посібник. - К.: ЦНЛ, 2006. - 272 с.
6. Релігієзнавство України. В 2-х книгах. Кн. перша: Релігієзнавча думка України другого тисячоліття. / За ред. В. Климова та А. Колодного. - Київ, 2013. - 439 с.
7. Філософський енциклопедичний словник. - К.: Абрис, 2002. - 742 с.
8. Академічне релігієзнавство. За ред. А. М. Колодного. Київ: Наукова думка, 2017. 620 с.
9. Історія релігії в Україні. За ред. А. Колодного та П. Яроцького. Київ. Наукова думка, 2016. 540 с.

Допоміжна

1. Академічне релігієзнавство України, історія і сьогодення: колективна монографія. - К.: УАР, 2006. - 244 с.
2. Дисциплінарне релігієзнавство. Навч. п / За ред. проф. А. Колодного. - Київ, - 219 с.
3. Енциклопедія освіти / За ред. В.Г. Кремень. - К.: Юрінком Інтер, 2008. - 1040 с.
4. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII.
5. Колодний А. Життя. Праця. Думки. Бібліографія. - Київ-Дрогобич: Коло, 2007. -128 с
6. Колодний А.М. Історіософія релігії. Монографія. - К.: УАР, 2013. - 386 с
7. Колодний А.М. Релігійне сьогодення України: роздуми, оцінки і прогнози (тематична збірка вибраних статей і тез). - К.: УАР, 2009. - 450 с.
8. Пізній протестантизм в Україні / Історія релігії в Україні: у 10-ти т. Т.6. - Київ-Дрогобич: видавець Сурма С, 2008. - 632 с.
9. Релігійна свобода: на перехресті епох, країн і культур. Науковий щорічник № 19. - К.: УАР, 2015-2016. - 216 с.
10. Сто найвідоміших образів української міфології. - К.: Автограф, 2007. - 458с.
11. Филипович Л.О. Культура релігійного життя. Вибрані праці. За упор. Г. Филиповича і редагування А. Колодного. - К.: УАР, 2016.-584 с.
12. Християнство доби постмодерну. Колективна монографія. - Київ: УАР, 2005. - 309 с.
13. Черенков М.М. Європейська реформація та український євангельський протестантизм: Генетико-типологічна спорідненість і національно-ідентифікаційні виміри сучасності: монографія. - Одеса: Християнська просвіта, 2008. - 566 с.

13. INTERNET-РЕСУРСИ

1. Електронна бібліотека. - http://modernlib.ru/genres/sci_religie/
2. Релігієзнавство онлайн. - <http://www.religie.ru/>
3. [default.aspx?p=21&0a1=542&0o1=0&0s1=0&0p1=3#оглавление](http://www.religie.ru/default.aspx?p=21&0a1=542&0o1=0&0s1=0&0p1=3#оглавление)
4. Большая электронная библиотека. - <http://www.big-library.info/?act=autors&tema=17&subtema=17>
5. Религиоведение. : <http://www.religio.info/>
6. Религиоведение. - <http://psibook.com/>
7. Релігія для усіх та для тебе. - <http://psibook.com/>
8. Релігіознавчий портал. // <http://webcache.googleusercontent.com>
9. Електронна бібліотека НПУ імені М.П. Драгоманова - www.npu.edu.ua (elib@npu.edu.ua)
10. Національна доктрина розвитку освіти в Україні - <http://ocvita.in.ua/index.php?option>.

Розробник _____ (Тетяна ГРЕБІННИК)

Гарант освітньої програми _____ (Юлія ОРЛОВСЬКА)

Силабус затверджено на засіданні кафедри
філософії

Протокол від «_03_»_вересня_2021_року №2